

.....İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

İlk ve orta öğretim yabancı dil dersi öğretim programı gereğince sesletim öğretimi yapılmak zorundadır. Ancak okullarımızda yabancı dil öğretimi yapılırken, sesbilim (fonoloji - genel ses sistemi) bilgisi doğru ve uygun kullanılmamaktadır. Bir başka ifadeyle, okullarımızda, sesletim öğretimi ve denetimi yapılmamaktadır.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Sedat ERDOĞAN

EKLER: İlköğretim ve Ortaöğretim İngilizce

Dersi Öğretim Programı

TEMEL DİL BECERİLERİNİN ÖĞRETİMİ

. **SESLETİM ÖĞRETİMİ**

. **DİNLEME ÖĞRETİMİ**

. **KONUŞMA ÖĞRETİMİ**

. **OKUMA ÖĞRETİMİ**

. **YAZMA ÖĞRETİMİ**

SESLETİM ÖĞRETİMİNDE İZLENECEK AŞAMALAR

1. Dinleme: Öğrenciler söyleyecekleri edebilecekleri ses birimlerini ve bileşkelerini dinleyerek duymalıdır.

2. Ayırt Etme: Benzer ve farklı sesleri ayırt etme aşamasında öğrenci, sesletimini duyduğu sözcüğü ya da kalıbı seçer. Böylece öğrenci benzer ve farklı sesleri tanımaya ve ayırt etmeye başlar.

3. Tanıma: Söyleyişleri sorun olan sesletim birimlerinden modellenenin hangisi olduğunu seçerek tanıdığını gösterir.

4. Sesi çıkarma: Öğrenci bu aşamada sesi ya da ses kalıbını uygulamaya çalışır. Öğretmen, sesletimin doğru olabilmesi için dudak hareketleri ya da resimlerle ipucu verir, doğru davranışları pekiştirir, tempo tutarak söylenişin ritmini örnekleyebilir ya da öğrencilerden ritmi tempo ile göstermelerini isteyebilir.

5. Düzeltme: Eğer ses doğru çıkarılamazsa, öğretmen dilin durumunu göstererek, ya da gerektiğinde tahtaya şekiller çizerek doğru sesin nasıl çıkarılacağını açıklar. Sözcüklerdeki vurgular, ses tonları ve ritimler üzerinde ayrıca durulur.

Öğrenilen dilin seslerini, anlaşılır biçimde çıkarmalarının öğrencilere öğretilmesi,

Amaç dilde sorun olan sesletim yapılarının üzerinde durulması

(MEB Anadolu Lisesi İngilizce Dersi Öğretim Programı, 2002)

ÖĞRENDİĞİ YABANCI DİLDEKİ BELLİ SESLERİN BİLGİSİ

1. Bir sesin benzerini verilen diğer sesler arasından seçip işaretleme,
2. Birbirine benzeyen iki sesi, söylenen üç sestten ayırt ederek söyleme / yazma,
3. Söylenen bir dizi sestten farklı olanı diğerleri arasından seçip işaretleme,
4. Söylenen üç sestten farklı olan iki sesi söyleme / yazma,
5. Öğrenilen sesleri belli bir context içinde ayırt etme,
6. Verilen bir dizi sesi benzerliklerine göre gruplayıp söyleme / yazma.

YABANCI DİLDE TONLAMA (Intonation) ve TELAFFUZ BİLGİSİ (Pronunciation)

1. Dinlediği kelimeleri doğru tonlama yaparak söyleme,
2. Basit ve birleşik cümleleri doğru tonlama yaparak söyleme,
3. Dinlediği bir metin / diyalogu doğru tonlama yaparak söyleme,
4. Bir metin / diyalogu doğru tonlama yaparak okuma.

(MEB İngilizce Orta Okul 1. 2. 3. Dersi Öğretim Programı, 1992)

Öğretmen, öğrencilerin konuşmalarında söyleyişe, vurguya ve tonlamaya dikkat etmelerini sağlar. Sesletim çalışmalarında öğrencilere model olur.

(MEB, İlköğretim İngilizce Öğretmeni Özel Alan Yeterlilikleri, 2008)

DİL BİLGİSİ (Grammar)

Ses, hece, kelime, kelime grubu, cümle gibi birimlerden oluşan dilde bu unsurları inceleyen, dilin özellikleriyle konuşmada ve yazmada uyulması gereken kuralları belirleyen bilim dalına dil bilgisi (grammar) denir.

DİL BİLGİSİNİN BÖLÜMLERİ:

1-SES BİLGİSİ (PHONOLOGY) = Dilin seslerini, bunlar arasındaki ilgileri, ses olaylarını

2-KELİME (YAPI) BİLGİSİ (MORPHOLOGY) = Kökler, yapım ve çekim ekleri, heceleme ve kelime türlerini

3-CÜMLE BİLGİSİ (SYNTAX) = Kelimelerin birbirleriyle olan ilgilerini ve cümleleri

4-ANLAM BİLGİSİ (SEMANTIC) = Kelime ve kelime gruplarının anlamlarını, dildeki anlam olaylarını inceler.

'Ses bilgisi' ilk ve en önemli basamaktır. **Ses bilgisi** güçtür, otoritedir. **Ses bilgisi**; kelime, cümle ve anlam bilgisini denetler ve kurallara uygun bir şekilde işlemlerini sağlar. Bir başka deyişle kelime, cümle ve anlam bilgisi gücünü ses bilgisinden alır. Eğer **ses bilgisi** denetleme görevini yapamazsa orada kaos, endişe, korku... ortaya çıkar.

İNGİLİZCE SES TABLOSU

æ	ʌ	e	ɪ	ə	ɒ	ʊ
aɪ	iɪ	ɔɪ	ʊɪ	uɪ		

aɪ	eɪ	ɔɪ	aʊ	əʊ	eə	ɪə	ʊə
aɪə	eɪə	ɔɪə	aʊə	əʊə			

b	dʒ	d	ð	g	ʒ	l	m	n	ŋ	r	v	w	j	z
tʃ	f	h	k	p	s	ʃ	t	θ						

Okullarımızda İngilizce, Almanca... gibi dillerin öğretimi yapılırken, dilin ana unsuru olan, ses tablosunun (çarpım tablosu gibi) öğretilip öğretilmediği denetlenmemektedir.

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI 9 / 10 / 11 / 12. SINIF ORTAK KAZANIMLAR

DİNLEME

-Dinlerken vurgu, tonlama ve telaffuza dikkat eder.

KONUŞMA

-Sözcükleri doğru telaffuz eder.

-Konuşmalarında vurgu ve tonlamalara dikkat eder.

-Akıcı konuşur.

-Kendine güvenerek konuşur.

OKUMA

-Sesli okumada vurgu ve tonlamalara dikkat eder.

-Okuduğu sözcükleri doğru telaffuz eder.

-Akıcı okur.

YAZMA

Yazılarında yazım kurallarını uygular.

(Ortaöğretim Kurumları İngilizce / Almanca / Fransızca Dersi Öğretim Programı, 2011)